

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ОДЕСЬКА ЮРИДИЧНА АКАДЕМІЯ

ОСОБИСТІСТЬ ТА СУСПІЛЬСТВО В ЦИФРОВУ ЕРУ: ПСИХОЛОГІЧНИЙ ВИМІР

МАТЕРІАЛИ IV МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

21 червня 2024 року

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ОДЕСЬКА ЮРИДИЧНА АКАДЕМІЯ»**

**Факультет психології, політології та соціології
Кафедра психології**

*IV МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА
КОНФЕРЕНЦІЯ*

**«ОСОБИСТІСТЬ ТА СУСПІЛЬСТВО В
ЦИФРОВУ ЕРУ: ПСИХОЛОГІЧНИЙ ВИМІР»**

21 червня 2024 року

Одеса – 2024

УДК 159.923.2(063)

Редакційна колегія:

Відповідальний редактор – **Аракелян М.Р.**, доктор юридичних наук, професор, проректор з наукової роботи Національного університету «Одеська юридична академія», заслужений юрист України.

Члени редколегії:

Цільмак О.М. – доктор юридичних наук, професор, професор кафедри психології Національного університету «Одеська юридична академія»;

Ульянов В.О. – доктор медичних наук, професор, професор кафедри психології Національного університету «Одеська юридична академія»;

Татьянчиков А.О. – кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри психології Національного університету «Одеська юридична академія»;

Лісовенко А.Ф. – кандидат психологічних наук, доцент кафедри психології Національного університету «Одеська юридична академія»;

Ташматов В.А. – кандидат психологічних наук, доцент кафедри психології Національного університету «Одеська юридична академія».

Матеріали представлені в авторській редакції. Редакційна колегія не несе відповідальності за їх зміст.

Особистість та суспільство в цифрову еру: психологічний вимір : матеріали IV міжнарод. наук.-практ. конф. (м. Одеса, 21 червня 2024 року) / за заг. ред. проф. Аракеляна М.Р. Одеса : Національний університет «Одеська юридична академія», 2024. 217 с.

УДК 159.923.2(063)

<i>Ташилатов В.А., Марущак А.П.</i> ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ДОПИТУ НЕПОВНОЛІТНІХ.	183
<i>Третьякова Т.М., Івашико С.О.</i> СКЛАДОВІ ОСОБИСТІСНОГО БЛАГОПОЛУЧЧЯ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ.	187
<i>Цільмак О.М.</i> ПРАКТИЧНЕ НАВЧАННЯ – ЗАПОРУКА СФОРМОВАНOSTІ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ПРОФЕСІОНАЛА.	192
<i>Чепурна О.Є.</i> ФОРМУВАННЯ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ГОТОВНОСТІ ОСОБИСТОСТІ ДО РОБОТИ В КОМАНДІ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ У ЗВО.	197
<i>Черниш М.Д.</i> БАР'ЄРИ СПІЛКУВАННЯ В ЕПОХУ ЦИФРОВІЗАЦІЇ.	201
<i>Шушко В.С.</i> ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ АДАПТАЦІЇ ПІДЛІТКІВ-ПЕРЕСЕЛЕНЦІВ З ПОЧАТКУ ПОВНОМАСШТАБНОЇ ВІЙНИ В УКРАЇНІ.	205
<i>Шмаленко Ю.І.</i> ЕФЕКТИВНІ КОМУНІКАТИВНІ СТРАТЕГІЇ В КОНФЛІКТНИХ СИТУАЦІЯХ.	208
<i>Яцюк М.В., Халаман А.О.</i> ТЕОРЕТИЧНИЙ АНАЛІЗ ЕМОЦІЙНОЇ СТІЙКОСТІ ОСОБИСТОСТІ.	213

4. Філонов Л. Б. Психологічний контакт педагога й учня як умова успішної профілактики відхилень у поведінці. Психологічна профілактика недисциплінованої поведінки. 1989. С. 238-251.
5. Чичик Д. Ю., Лазебний А. М. Психологічні аспекти проведення допиту неповнолітніх. Теоретичні та практичні проблеми реалізації норм права: матеріали IX Міжнародної науково-практичної конференції. 2023. С. 337–340.
6. Чорноус Ю. М. Психологічні основи реалізації тактичних прийомів. Юридична психологія. 2020. № 1 (26). С. 13–22.

Ключові слова: психологічні особливості допиту, методи допиту, конфліктна ситуація, тактичні прийоми, психологічний контакт, психіка неповнолітніх, розслідування.

Keywords: psychological features of interrogation, methods of interrogation, conflict situation, tactical techniques, psychological contact, psyche of minors, investigation.

Третьякова Тетяна Миколаївна

кандидат політичних наук, доцент, доцент кафедри психології

Національний університет «Одеська юридична академія»

Івашко Сергій Олександрович

здобувач 2 курсу факультету психології, політології та соціології

Національний університет «Одеська юридична академія»

СКЛАДОВІ ОСОБИСТІСНОГО БЛАГОПОЛУЧЧЯ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ

Сучасний світ настільки мінливий, що вже тільки ось ця його властивість надає людині певного його розуміння та сприйняття, що може бути основою для особистісного благополуччя.

В уявленні великої кількості людей закріплена думка про те, що здоров'я це відсутність фізичних захворювань та недомогань. Навіть якщо різноманітність аспектів цього поняття відома, то фізичний аспект усе одно займає первинну позицію, на думку більшості.

Проте в медицині та інших науках про людину, таких, як соціологія, психологія тощо, ще з давніх часів є розуміння того, що здоров'я – це щось складніше, ніж стан при відсутності хвороби.

Ще Гіппократ, батько медицини, в роки до нашої ери казав, що здоров'я людини виявляється у внутрішній її гармонії і гармонії з оточуючим світом. Життя людини визначається життєвими потребами, і всі вони зачіпають різні сфери нашого існування, тож прагнучи задовольнити їх, людина реалізує різні аспекти, що наближає її до благополуччя. Саме про таке благополуччя говорить популярна у світі холістична концепція здоров'я. Концепція про реалізацію власного потенціалу особистості у всіх сферах, які стосуються нашого сучасного життя.

Окрім базових вимірів існування людини, прогрес подарував нам ще один – цифровий вимір. Унікальне явище, яке впливає на життя кожного з нас. Життя в цифровому просторі має і власні напрямки самоактуалізації.

Варто почати розглядання проблеми особистісного благополуччя з опису саме базових і добре відомих його детермінантів, а саме: фізичний, психічний і соціальний аспекти.

Фізичне благополуччя. Це найбільше зрозумілий для всіх параметр людини. Якщо нічого не болить, тоді фізичне здоров'я в нормі. Проте навіть тут є ширше розуміння. Благополуччям є так само і рівень розвитку організму, його функціональність. Це стосується так само і органів, інших систем людського тіла. Це є фундаментом, на якому кріпиться все інше, при цьому, що не випереджує інші фактори по значенню.

Що стосується **психічного** здоров'я. Наше психологічне благополуччя залежить від того, що ми думаємо про себе, як долаємо стреси, засвоюємо інформацію і приймаємо рішення. Найважливішим критерієм психологічного

благополуччя є відчуття психологічної рівноваги, яку пов'язують із гармонійною організацією психіки та її можливістю адаптуватися до стресів.

Переходячи до третього, **соціального аспекту**, ми визначаємо, що люди є соціальними істотами і не можуть нормально функціонувати без взаємодії з іншими та суспільством. Важливим аспектом соціального добробуту є рівень соціальної адаптованості особистості, який визначається її здатністю успішно взаємодіяти, підтримувати здорові міжособистісні зв'язки і пристосовуватися до соціальних норм і правил, прийнятих у суспільстві [1, с. 4].

Саме цей аспект благополуччя налаштовує людину приймати чи хоча б розуміти зміни в соціальній системі, яка багато в чому залежить від світових процесів, які набувають істотно нових якостей та властивостей.

Цифровий аспект. Комфорт і благополуччя в цифровому напрямку можна так само назвати інформаційно-психологічним комфортом. В цифровому просторі люди поглинають неймовірний потік інформації, і з роками об'єм її стає все більшим, різноманітнішим та інтенсивнішим, що зростає пропорційно з розвитком доступності технологій. Очевидно, що в цій течії швидких змін і інформаційних конфліктів людина легко втрачає спокій, отримуючи змішані почуття, що впливає на її психічний стан, а порушення деяких аспектів благополуччя водночас негативно впливає і на всі інші.

В цифровому аспекті можна виділити 4 основних сторони, які детермінують інформаційно-психологічний комфорт:

Варто почати з **віртуальної реальності** та визнання його існування, оскільки він займає велику частину існування сучасного людства і є важливим для нього. В настільки широкому просторі існує безліч різноманітних можливостей, і велика кількість людей стежить за публікаціями контенту, інформації в медіа-просторі. Якщо раніше художники могли показати свою картину лише на виставці, то зараз будь хто може зробити це, охопивши значно більшу аудиторію, реалізуючи одну з найвищих людських потреб, і це лише один приклад з безлічі.

Інформаційна культура. Якщо, наприклад, маргінальна поведінка в житті віддаляє людину від соціуму, що наносить велику шкоду соціальному аспекту, то ненормативна поведінка в мережевому суспільстві також працює подібним чином. Неповага до інших користувачів викликає зворотню реакцію, а негатив і негативні емоції ніколи не сприяють підтриманню благополуччя. Мережевий соціум має негласні правила, яких варто притримуватися, щоб не зачіпати чужі почуття і не провокувати конфлікти.

Інформаційна компетентність означає як базове вміння користуватися технологіями, слідкувати за оновленнями та нововведеннями, що масово використовуються іншими користувачами, так і вміння обробляти почуту та побачену інформацію. Так само, як збільшення кількості інформації ускладнює її фільтрування, так само і збільшується кількість засобів перевірки і уточнення отриманого. Слідкуючи за цим, особа може перевіряти провокативний контент, тим самим не накопичуючи зайвий стрес, усвідомлюючи повну картину, що добре нормалізує психічний стан.

Заключною і, на нашу думку, найважливішою стороною цифрового благополуччя є **Інформаційна свобода і безпека**. Свобода та безпека є одними з базових потреб людини та умов її цілісного розвитку. Це очевидно для всіх в межах реального світу, проте очевидно, що і свобода в інтернет просторі також має величезне значення. Інтернет ресурси мають зазвичай вищий рівень свободи слова, і це є великим плюсом. Проте щодо безпеки, користувачі мають бути впевнені в конфіденційності особистої інформації. Тож знання, як захистити себе і свої данні, знання відкритих ресурсів для вираження думок дуже сприятиме інформаційно-психологічному благополуччю [2].

Вищезазначена детальна кваліфікація доводить глибину питання важливості цифрового благополуччя в нашому житті. Ця сфера може бути, і має бути, дослідженою так само ретельно як і три основних аспекти особистісного благополуччя.

Підбиваючи підсумки, можна сказати, що не варто ігнорувати фактор цифровізації при розгляданні здоров'я людини і навіть навпаки – приділити

цьому питанню більше наукового інтересу. Людське здоров'я є конструкцією, в якій всі опори однаково важливі, і при порушенні хоча б однієї з них – похитнеться уся споруда. Важливо слідкувати за балансом в своєму житті, розвиватися і актуалізовуватися у всіх значимих сферах буття, слідкуючи за новими тенденціями світу. Приклад появи цифрового світу доводить нам це. За настільки короткий час середовище стало багат шаровим та багатовимірним, щоб бути вартим великих наукових досліджень і поширення цих знань у повсякденне життя людей, щоб не втрачати відчуття реального світу та істинної людської природи, розуміючи наскільки значимим стає віртуальний вимір для особистісного благополуччя.

Список використаних джерел

1. Косевич А.О. Холістична модель здоров'я [Електронне джерело] Режим доступу URL: <http://surl.li/udcls> (дата звернення 03.06.2024 р.).
2. Панченко О.А. Принципи інформаційно-психологічного комфорту особистості в умовах цифровізації. [Електронне джерело] Режим доступу URL: <http://surl.li/udclx> (дата звернення 04.06.2024 р.).

Ключові слова: особистісне благополуччя, холістична концепція здоров'я, фізичний аспект, психічний аспект, соціальний аспект, цифровий аспект.

Key words: personal well-being, holistic concept of health, physical aspect, mental aspect, social aspect, digital aspect.